

Адыгеир Якъубэ рэгушхо

Я XX-рэ лӀэшлӀэгъум Урысыем дзюдомкӀэ итренер анахь дӀэгъоу, СССР-м изаслуженнӀэ тренерэу Кобл Якъубэ фӀэгъэхыгъэ ДунӀэ зӀукӀӀэгъухэр бэдзэогъум и 21 — 25-м МыекъяупӀэ щыкӀуагъэх.



*дзюдомкӀэ и Федерацияе Игъэу кытфӀэхъузэ, аужырэ илъэси 3-м кы-
клоцӀ Урысыем и Кубок
къыдӀхыгъэным, хӀгъэгъум
изӀнӀкыокъу афӀэгъэхыгъэ
зӀнӀкыокъухэр тиреспу-
бликӀэ щыкӀуагъэх, — кы-
гуагъ КъумпӀыл Мурат.*

Шхъафит бӀнакӀэмкӀэ Уры-
сыем и Кубок къыдӀхыгъэным-
кӀэ Адыгэ Республикэм спорт
зӀукӀӀэгъухэр зӀрӀыщӀэхъу-
хэр ти Лышхъэ кызылом,
залым чӀӀсхэр Ӏэгъу фытеуагъэх.

Урысыем дзюдомкӀэ и Феде-
рацияе игъӀцӀкӀӀӀо куп ипашӀэу
Валентин Хабиоровы Урысыем
дзюдомкӀэ и Федерацияе ипрези-
дентэу Василий Анисимовым
ишӀуфӀс тхыгъэу ДунӀэ зӀукӀӀ-
гъоу МыекъяупӀэ щыкӀорӀэм хӀ-
лажӀэхэрӀэм афӀэгъэхыгъэм
къеджагъ. ДунӀэ зӀукӀӀэгъухэм
язӀэхӀӀӀӀӀӀӀ ти Лышхъэ Ӏофы-
гъуабӀэ зӀригъӀцӀкӀагъэм, Ады-

геим идзюдо хӀхъоныгъэхэр
ышӀхӀхэм чанӀэу зӀрӀэхӀа-
жӀэрӀэм афӀӀӀ хӀгъэгъум дзюдомкӀэ и
Федерацияе инӀӀӀӀӀӀ тамыгъэ
КъумпӀыл Мурат кыыритыжыгъ.
Кобл Якъубэ ишхъэгъусӀэу
ДжарӀти дзюдомкӀэ нӀӀӀӀӀ
шӀухъафтыныр къыфагъӀшӀо-
шагъ.

ЦӀӀрыӀохэм къащытхъугъэх

Дзюдом щыцӀӀрыӀохӀэу залым
чӀӀсхэм гушӀыӀӀэ фабӀхэр къа-
фӀуагъэх. Арсен Галстян, Му-
дрӀнӀэ БисӀьян, Тао Хъасанбий,
Виталий Макаровым, ДжӀеданӀэ
Алим, Тамерлан Тменовым,
ХъабӀчыр Мурат, фӀӀшхъафхэм
къащытхъугъэх.

МыекъяупӀэ бӀнӀӀӀӀӀ еджапӀэм
щӀаплӀугъэхэ Владимир Невзоро-
вым, Емыж Арамбий, ЛъӀцӀр
ХъазрӀт, нэмыкӀхӀэри дзюдом
щыцӀӀрыӀох.

(ИкӀӀух я 2-рэ нӀкӀуб. ит).

Адыгэ къэралыгъо универси-
тетым испорт УнӀшхоу Кобл
Якъубэ ыцӀэ зыхъырым щыкӀогъэ
я IX-рэ ДунӀэ зӀукӀӀэгъухэм
бӀнӀкӀо 400 фӀӀдиз хӀлӀжыагъ.
ХъулыфыгъэхӀэри, бзылыфыгъэ-
хӀэри якупхэм ахӀтхӀэу аӀӀӀрӀ
чыплӀӀхэм афӀӀбӀнагъэх.

Урысыем ишӀӀолыр 42-мӀ,
Белоруссием, Израиль яспортс-
менхэр алырӀэгъум щызӀнӀкыо-
кыугъэх.

КъафӀэгъушӀуагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъ-
хӀэу КъумпӀыл Мурат ДунӀэ
зӀукӀӀэгъухэм якыызӀуэхын фӀ-
гъэхыгъэ зӀэхӀхӀэм къыщыгу-
шылагъ. Адыгеим ДунӀэ зӀнӀкыо-
кыур зӀрӀыщӀӀэхъӀэрӀэм М. Къум-
пӀылым мӀхъӀнӀэ ин ӀӀӀу ылы-
тагъ. ДзюдомкӀэ зӀукӀӀэгъухэр
спортым пыщагъэхэм лъӀӀшӀэу
агу зӀрӀрихырӀэр, спортым
пӀуныгъэ мӀхъӀанӀэ иӀӀм хӀӀшӀы-
кӀӀэу зӀрӀэхӀхъуагъӀэр, професси-
ональнӀэ спортсменхэм язӀукӀӀ-
гъухэм зӀнӀкыокыур ащыц зӀ-

рӀэхъугъӀэр ти Лышхъэ хигъӀэу-
нӀфыкыгъэх. Кобл Якъубэ фӀ-
гъэхыгъэ зӀнӀкыокыухэм ӀӀкыӀб
къӀралхэм ябӀнакӀохэр зӀрахӀ-
лажӀэхэрӀэм къеушыхъаты дзю-
дом зызӀриушӀомбгъурӀэр.

— *ДзюдомкӀэ МыекъяупӀэ еджапӀэм ищыт-
хъу кӀӀӀӀыжыгъэным
Ӏоф дӀтӀшӀӀӀ. Адыгеир чем-
пионхэм языгъӀсӀӀӀӀӀу зӀрӀ-
щытыгъэм имӀхъанӀэ кӀӀ-
тӀӀӀыжыгъы. ХӀгъэгъум
ипашӀӀхэр, профильнӀэ ми-
нистерствӀэр Игъыгъу
кытфӀэхъухъузэ, аужырэ
илӀгъӀхэм Адыгеим ӀофыбӀ
щыдӀгъӀцӀкӀагъ. Спорт
исӀуагъӀэу тилӀхэм япчъа-
гъӀэ хӀхъуагъ, язытет
нахъышӀу хъугъӀэ. ЗӀнӀкыо-
кыу анахь инхӀэр тиреспу-
бликӀэ щызӀхӀтӀӀӀӀ тӀгъӀ-
кыныхъу амал зӀрӀтӀӀӀэм
фӀӀӀӀ тӀгъушӀӀо. Урысыем*



A black and white photograph of a middle-aged man with a receding hairline, sitting in the driver's seat of a car. He is wearing a light-colored polo shirt and has a camera strap around his neck. He is holding a large DSLR camera with both hands, looking directly at the camera. The background shows the interior of the car, including the headrests of the seats behind him.

«Адыгэ макъэм» и юфышлэхэр.



**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм
и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЭР**



Сүрэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Следовательхэм ямэфэкI хагъэунэфыкIыгъ

2014-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу бэдзэогъум и 25-м Урысыем иследственнэ къулыкъу илофышлэхэм ямэфэкI хагъэунэфыкIы. Мы къулыкъум и Мафэ тарихъ мэхъанэ илэу цыт. 1713-рэ илъэсым бэдзэогъум и 25-м Апэрэ Петр иунашьокIэ Урысыем хэушъафыкIыгъэ следственнэ къулыкъу (следственнэ канцелярие) щагъэпсыгъ, ар хэгъэгумкIэ апэрэ къэралыгъо къулыкъу хъугъэ.



Урысыем иследственнэ къулыкъу исистемэ зэхъокIыныгъэ-шхохэр зыфашыгъэр 2020-рэ илъэсыр ары. Ащ дакIоу илъэси 10 хъугъэ Следственнэ комитетым федеральнэ къэралыгъо структурэ шъхафэу Iоф ешIэ. Мы аужырэ илъэсхэм шIуагъэ къытэу бэджэушIагъэхэм апэу-цужыгъэнымкIэ, ахъцэ къолъхэ тын-Iыхыным пэшIуеклогъэ-нымкIэ, зыныбж имыкIуыгъэхэм яшIоигъоныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм Следственнэ комитетым дэгъоу зыкышIигъэ-лэгъуагъ.

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу къыдэкIыгъэм диштэу, илъэ-сипшыкIэ узкIэлэбжымэ агъэ-псыгъэ Комитетыр непэ структурэ шъхафэу цыт IыкI цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, къэралыгъом рэ-

хъатныгъэрэ зыпкытыныгъэрэ илIынхэмкIэ ащ пшъэдэкIыжы-шхо ехы.

— **Тикъулыкъу мэхъанэшхо зэрилэр, хэбзэухъумэкIо системэм чIыплэ гъэнэфагъэ зэрэиубытырэр щылэныгъэм къыгъэлэгъуагъ. БэджашIэхэм апэшIуеклогъэныр, къэралыгъом пшъэрылъэу къыгъэу-цухэрэр шIуагъэ къытэу гъэ-цэкIэгъэнхэр — джары тIофшIэнкIэ анахъ шъхафэу цы-тыр. Следователэу Iоф пшIэ-ныр къины IыкI пшъэдэкIы-жышхо пылъ, ау тикъулыкъу-шIэхэм зэрифэшIуашэу япшъэрылъхэр агъэцакIэх. Кадет классэу зэхэтцагъэм мэхъанэшхо етэты, ащ щеджэ-рэ ныбжыкIэхэм бэкIэ тащэ-гугъы, зисэнэхъат хэшIыкIы-шхо фызилэ следователхэр къахэкIынхэу тыфай, — еIо**

Урысыем и Следственнэ коми-тет иследственнэ ГъэlorышIаплэу Адыгейм щылэм ипашэу Сергей Солнцевым.

Цыфхэм яшъхафитыныгъэ IыкI яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, бэджэушIагъэхэр шыпкъагъэ хэлэу зэхэфыгъэнхэмкIэ Урысые Федерацием и Следственнэ комитет къафигъэу-цугъэ пшъэрылъхэр дэх имылэу къулыкъушIэхэм агъэцакIэх. ГъэlorышIаплэм анахъэу ыналэ зытыригъэтырэ Iофыгъохэм ащыщы шыпкъагъэ хэлэу следствиер зэхэцэгъэныр, бэд-жэушIагъэу зэрэхъагъэм зизэ-рар къахыгъэхэм хэбзэгъэу-цугъэм къызэрэдилытэу яфиты-ныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, ахъцэ къолъхэ тын-Iыхыным IыкI нэмыкI коррупционнэ нэша-нэ зилэ бэджэушIагъэхэр къыхэ-гъэцэгъэнхэр, терроризмэм

IыкI экстремизмэм альэныкIо-кIэ зэрэхъэрэ бэджэушIагъэхэм цыфхэр ащыухъумэгъэнхэр, нэмыкIхэри.

Мы мафэм ехъулэу АР-м иследственнэ ГъэlorышIаплэу къулыкъушIэ нэгъырэ 56-мэ Iоф шашIэ. Ащ иаппарат хахъэ анахъ Iоф хылыгъэхэм язэхэфын дэ-лажъэхэрэр IыкI криминали-стикэр, уплъэкIун-следственнэ отделыр, кадрэхэмкIэ подраз-делением илофышIэхэр, цыфхэм яупчIэхэм джэуап языхыгъэрэ къулыкъушIэхэр, нэмыкIхэри.

2022-рэ илъэсым иапэрэ мэхизху пыкIыгъэм бэджэушIа-гъэ зэрэзэрэхъагъэм епхыгъэ Iоф 1045-рэ следователхэм зэхэафыгъ. Уголовнэ Iоф 202-рэ къызэлэуахыгъ, 145-р хыкумым фагъэхыгъ. Зэрарыр сомэ миллион 35-м ехъу. Мы мафэхэм къолъхэ тын-Iыхыным епхыгъэ

уголовнэ Iоф пчъагъэхэм язэхэ-фын следователхэм Iоф дашIэ.

Ащ нэмыкIэу цыфхэм закы-фагъэзэн альэкIынэу следствен-нэ ГъэlorышIаплэм чэш-зы-мафэм Iоф зышIэрэ цыхъэшIэ-гъу телефон номерэу **8(8772)-56-04-26-м** Iоф ешIэ.

Мы мафэхэм къулыкъушIэ-хэмрэ чIыплэ следственнэ под-разделениехэмрэ Донецкэ IыкI Луганскэ народнэ республикэ-хэм къарыкIыгъэхэм юридическэ IыкI нэмыкI упчIажыгъэу Iэпы-лэгъу арагъэгъоты.

Урысыем иследственнэ къу-лыкъу илофышIэхэм ясэнахъат епхыгъэ мэфэкIымкIэ тафэгущIо, тапэки гъэхъэгъэшIухэр ашIын-хэу афэтэлэ.

КИАРЭ Фатим.

ЫпкIэ хэмылъэу афагъэпсышт

Социальнэ газификацием ипрограммэ Мыекъопэ районым щыгъэцэкIагъэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэхэсыгъо мы мафэхэм поселкэу Тульскэм щыкIуагъ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, ООО-у «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфилорэм ипашэу Игорь Сырчины, АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкIэ IыкI сатыумкIэ иминистрэу Шэуджэн Заур, Мыекъопэ район администрацием ипашэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкIэрэ Сергей Жинжаровыр, нэмыкIхэри Iофтхъабзэм хэлэжьагъэх.

Шыгу къэдгъэкIыжыын, партиеу «Единая Россия» зыфилорэм игукъэкIыкIэ УФ-м и Президентэу Владимир Путиныр ыпкIэ хэмы-лъэу гъэстыныпхъэ шхуантIэр участкэхэм ящэлэгъэным фэгъэ-хыгъэ хэбзэгъэуцугъэм кIэтхэ-гъагъ. Газификацием иапэрэ едзыгъо 2023-рэ илъэсым нэс агъэцэкIэшт, ятIонэрэр — 2030-м нэс зэшIохыгъэ хъушт.

Гъэстыныпхъэ шхуантIэр ыпкIэ хэмылъэу унэ псэуплэхэм ящэгъэхэм ящэлэгъэным фэгъэ-хыгъэу Мыекъопэ район адми-нистрацием ипашэ ипшъэрылъ-хэр зыгъэцэкIэрэ Сергей Жин-жаровыр къэгущIагъ.

— **Мы программэм хэлэжьэ-штхэм яспискэ, гъэстыныпхъэ шхуантIэр унэхэм зэрарашIэ-лэшт планыр зэхэтэгъэуцох. Ащ унэгъо 2903-рэ хэт, ау мы пчъагъэр зэхъокIын, джыри хэхъон ылъэкIышт. ГъэрэкIо бжыхъэм къыщегъэжьагъэу мы программэм шIуагъэу пылъыр цыфхэм къафэтэлэуатэ, ащ фэгъэхыгъэ брошюрэхэр афэтэгощы, къэбар жьугъэм иамалхэр къызыфэдгъэфедэхэ-зэ нахъ игъэклотыгъэу ятэгъа-шIэ. Программэр щылэныгъэм зэрэщыпхыращырэр, ыпкIэ хэмылъэу гъэстыныпхъэ шхуантIэр псэуплэм къызэрэ-рашIалэрэр залэгъугъэм къы-щегъэжьагъэу лъэлэу тхылъыр къэзыхыгъэм япчъагъэ зэхэ-пшIэу хэхъагъ. ГушIым пачэ, бэдзэогъум ипэублэ лъэлэу тхылъ 1253-рэ щылагъэмэ, не-**



пэрэ мафэм ехъулэу ар 1600-м нэсыгъ, — еIо Сергей Жинжа-ровым.

Владимир Нарожнэм мы Iоф-шIэным мэхъанэ ин зэрилэр къыхыгъэщызэ, ащ епхыгъэ къэ-барыр цыфхэм икъоу альагъэлэ-сынэу къоджэ псэуплэхэм япа-щэхэм афигъэпытагъ.

— **Унагъо пэпчэ Iофым щы-дгъэгъуазэмэ, программэм хэлэжьэрэр нахъыбэ хъушт, планир игъом зэхэдгъэуцон тлъэкIышт. ТIофшIэн зэрэзэ-хатщэрэм епхыгъэу цыфэу гъэстыныпхъэ шхуантIэр зы-мылэхэм ар зэралыгъэсышIыр, —** къылуагъ Парламентым и Тхьаматэ.

ООО-у «Газпром межрегион-

газ Майкоп» зыфилорэм ипашэу Игорь Сырчиным къызэрилуагъэм-кIэ, ыпкIэ хэмылъэу гъэстыны-пхъэ шхуантIэр цыфхэм алэкIэ-гъэхъэгъэным ипрограммэ игъэ-цэкIэнкIэ Мыекъопэ районыр пстэуми апэ ит, сыда Iомэ мы муниципалитетым ипсэуплэхэр ары анахъэу ар зымылэр. Мы Iофым цыфхэр нахъ чанэу къы-хэлэжьэнхэ, лъэлэу тхылъхэр псынклэу къатынхэ зэрэфаер ащ къылуагъ.

— **Къэралыгъом амалэу къытыгъэр тэжъугъэгъэфед, ыпкIэ мыщ фэдэ щылагъэл, ыпкIэ хэмылъэу гъэстыныпхъэ шхуантIэр псэуплэхэм ара-шIалэу къыхэкIыгъэп. Хэбзэ-гъэуцугъэу щылэм диштэу,**

псэуплэр IыкI чIыгу Iахьыр цыфым тетхагъэхэмэ, бэ ты-римыгъашIэу лъэлэу тхылъыр къыхыын фае. Ащ тхылъыбэ ищыкIагъэп. Цыфхэм нахъ загъэчанымэ, Iофхэр нахъ псынклэу лъыкIотэщтых, — къылуагъ Игорь Сырчиным.

— **Социальнэ газификацием ипрограммэ гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм мэхъанэшхо иI, сыда Iомэ республикэм щыпсэурэ цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахъышIу шыгъэныр, шъолъырым хэхъоныгъэхэр ышIынхэр, инвестициехэр хэ-лэхъэгъэнхэр ащ епхыгъ. УФ-м и Президент иунашьо Адыге-им щыгъэцэкIагъэ зэрэхъурэм АР-м и Лышъхъэ ыналэ тет.**

Республикэм ипашэ иунашьо-кIэ гъот макIэ зилэ унагъохэм, ветеранхэм, сэкъатныгъэ зилэхэм республикэ бюджетым къыхэхыгъэу Iэпылэгъу афэ-хъух. Унэм рагъэуцощт обо-рудованиер, гъэстыныпхъэр унэм зэрарашIэшт ахъщэр араты, — къылуагъ Владимир Нарожнэм.

Зэхэсыгъом нэмыкI упчIэхэри къышIалэтыгъэх. Мыекъопэ рай-оным ипсэуплэхэм япашэхэр гумэкIыгъоу къэуцухэрэм къа-тегушIагъэх, ахэр дэгъэзыжы-гъэнхэмкIэ шIэгъэн фаехэр агъэнэфагъэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

Адыгеир къэралыгъо гъэпсыклэ илэу зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхъурэм ипэгъокI

Совет хабзэм ыпIугъ



Адыгеим икъралыгъо гъэпсыклэ иуцункI, ихэьоныгъэкли Iофышхо зэшIозыхыгъэхэу, Краснодар крайми, тиреспублики ащыпсэу-хэрэ цыфыбэмэ шIуклэ агу къагъэклижьхэрэм зэу ащыц НэпшIэкъуй Сахьид Тахьир ыкьор.

Илъэс 43-рэ зышъхамы-сыжьыу, гуетыныгъэ ин хэлъэу и Хэгъэгу ар фэлэжьагъ. Ащ щыцэу илъэс 14-м Адыгэ хэку гъэцэкIэкIо комитетым итхьамэагъ. Заом хэлэжьагъэм, кIэлэегъэджагъэм, къэралыгъо ыкIи политическэ IофышIэшхоу щытыгъэм Адыгеимрэ Краснодар краймрэ ящылэныгъэ илъэныкыуабэмэ хэмыкIокIэжьын лъэуж къахинагъ. УблэлIэшубэмэ ащ ыцIэ япхыгъ.

С. ТI. НэпшIэкъуйр 1912-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 22-м Шэуджэн районым ит къуаджэу Къэбыхьаблэ къышхыгъ. МэкъумэщылIэ унагъом кыхыу-хэгъэ сабыи 8-мэ яблэнэрэу ар щытыгъ. ЦыкIузэ, яни, яти имылэжьыу къызынэм, ятэшэу НэпшIэкъуй МэщфэшIу иунагъо ыплунэу ар ыштэжьыгъагъ. Граждан заом, репрессиехэм къахэкIэу ибэу къэнэгъэ кIэлэ-цыкIухэр зыщалыгыхэрэ Ореховскэ кIэлэцыкIу унэм 1924-рэ илъэсым ар ратыгъагъ. Совет хабзэм кIэлэцыкIу ибэхэр плугъэнхэмкIэ амалэу щылэр зэкIэ ыгъэфедэгъ. А Iыгыплэм къепхыгъэу щытыгъэ Адыгэ опытна-показательнэ еджапIэр, етIанэ кIэлэегъэджэ техникумыр, нэужым кIэлэегъэджэ институтэу Краснодар дэтыр ащ къыуыхыгъ.

1934-рэ илъэсым ичылэ гупсэ кIэлэегъэджэ IофшIэныр щуцIагъ. 1939-рэ илъэсым Дзэ Плъыжьым ащагъ ыкIи илъэси 7-м къыкIоцI дзэ къулыкIу мыпсынIкэр ыхыгъ. Апэ советскэ-фин заом илъэхъан маршалэу С. Тимошенкэм пэщэныгъэ зыдызэрхыгъэщыгъэ Темир-Къоьхэплэ фронтим хэтэу лъэшэу къагъэгъунэщыгъэ линиэу Маннергейм изэхэкIутэн хэлэжьагъ. ЕтIанэ нэмыц-фашист теахIохэм апэшIуеклорэ Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ. Кавказым къышхыгъагъ, Берлин нэсыгъ. Апэ рядовоеу щытыгъ, етIанэ шхончэо отделением икомандир хъугъагъ. Щэгъогогъо хылыгъэу къауIэгъагъ, ау псынIкIэу заом Iухьажыным ренэу дэгъуIэщыгъ. Я 19-рэ артиллерийскэ дивизием иштаб ишIэф часть пэщэныгъэ дызэрхыгъэщыгъ. Прибалтикер, Белоруссие, Польшэр шъхьафит шIыжьыгъэнхэм, Берлин штэгъэным ахэлэжьагъ. Заор Германием икъалэу Потсдам

щухыгъ. НэпшIэкъуй Сахьидэ Жьогъо Плъыжьым иорден, Хэгъэгу заом иорденэу апэрэ шьуашэ зилэр, медалыбэ ыкIи хэгъэгу и АпшIэрэ Главнокомандующэ ирзэныгъэ тхылхэр мызэу-мытIоу къыфагъэшIошагъэх.

Зэо ужым икьоджэ гупсэ къыгъэзэжьы, еджапIэм идиректорэу Iоф ышIагъ, лъэпкь гъэсэныгъэмкIэ районым иотдел ипэщагъ, райисполкомым итхьаматэ игодзагъ, нэужым Шэуджэн районым игъэцэкIэкIо комитет итхьаматэагъ.

1954-рэ илъэсым народнэ депутатхэм я Адыгэ хэку совет иисполком итхьаматэу агъэнэфэгъагъ. 1968 — 1977-рэ илъэсхэм, зигъэпсэфынэу мэтIысыжьыфэ нэс, Краснодар крайисполкомым социальнэ IофхэмкIэ иотдел ипэщагъ. Народнэ депутатхэм ярайон, яхэку, якрай Советхэм илъэсыбэрэ ядепутатыгъ. РСФСР-м и АпшIэрэ Совет я IV — VII-рэ зэлугъэкIэгъухэмкIэ идепутатыгъ, КПСС-м ия XXII-рэ ыкIи ия XXIII-рэ зэфэсхэм яделегатыгъ.

Зэоуж илъэсхэр ары С. ТI. НэпшIэкъуимкIэ анахь хьылъагъэхэр. Хэгъэгу зыпкь игъэу-цожыгъэн фэагъ. Фашист теахIохэм промышленности, мэкъумэщ хьызмэтри, социальнэ лъэныкьори зэхэгъэтэкъыгъагъ. Огъуи, гъабли бэ узпэшIуеклон фэагъэр. Лэжьыгъэр IэкIэ халхьэщыгъ ыкIи Iуахыжьыщыгъ. Сахьидэ ыгу ымыгъэклодэу, цыфэу зыфэгъэзэгъэми агу къызырIэтыштым ренэу ыуж итыгъ. Шэныгъэ куу зэриIэм, зэхэцэкIо дэгъоу зэрэщытым яшIуагъэкIэ цыфхэм упчIэжьэгъу ар ашIыщыгъ, лъытэныгъэ фашIыщыгъ. Iэдэб зэрэхэлъым, зашъхьащилэтыкIэу зэрэщымытым къахэкIэу цыфхэм дахэкIэ ащ игугъу ашIыщыгъэ. Чыпэ зэжъу горэм зифэхэкIэ, фин заом епхыгъэ гукъэкIыжь горэхэм ягугъу къышIыжьыу къыхэкIыштыгъэ. Чыплэм изытет къыдалытэзэ, финхэм оборонительнэ линиешхоу Маннергейм зэтырагъэпсыхьэгъагъ. МэзитIум къыкIоцI, чылопсым изытет Iэе дэдагъ, советскэ зэолIхэм нэрэ-псэрэкIэ ар пхыратхъугъагъ. «Джащ тэтэу сьд фэдэрэ къини зэрэзэпытчыштым ыуж титын фай»



къыкIилэтыкIыжьыу ащ къыхэкIыштыгъ.

1939-рэ илъэсым къышхыблагъэу ар партием хэтыгъ. Къэрарышхо илагъ, цыфхэми цыхьэ-шхо къыфашIыщыгъ. Народнэ депутатхэм я Адыгэ хэку совет иисполком ипэщэу зыщытыгъэ лъэхъаным чыгулэжьыным, лъэпкь гъэсэныгъэм, псауныгъэм икьэушхэмэн, социальнэ лъэныкьом зэхэокIыныгъэ инхэр афэхьугъэх. Мэкъу-мэщыр машинэхэмкIэ ыкIи механизмэхэмкIэ зэтырагъэпсыхьэу рагъэжьагъ, губгъохэр агъэшIошIыштыгъэх. Былым пIашIэхэм апае былымэхэо комплексхэр ашIыштыгъэх. Промышленнэ предприятиякIэхэм альпэс агъэтIылыштыгъ. Джэджэ шьоушхыгъушI заводыр, мыекъопэ мебелишI комбинатыр, машинэшI ыкIи станокышI заводхэр атIупшыштыгъэх. Мыекъуапэ, Хьатикъуае, Яблоновскэм адэт консервышI заводхэм яIофшIэн хагъахьощыгъ. Псыхьэу Шхьэгъуащэ цыф жъугъэхэм акIуачIэ зэхэлъэу гидроэлектростанциер щагъэпсыгъагъ. КIэлэцыкIу Iыгыплэхэр, еджапIэхэр, сымэджэщхэр, лъэмыджхэр, гъогухэр ашIыштыгъэх.

Ныдэлъфыбзэм изэгъэшIэни С. ТI. НэпшIэкъуим ренэу ыналэ тыригъэтыгъ. Зэрэджэщхэ тхылхэр, Адыгеим итарихь, адыгэ художественнэ литературэр къыхэутыгъэнхэм, гуманитар ушэтынхэм апыл республикэ институтым иIофшIэн зегъэушхомбгъуэгъэнымкIэ макIэп зэшIуихыгъэр. Илъэпкь культуры лъэшэу ыгъэлъапIэщыгъ. «Культурэр щымыIэмэ — лъэпкъри щылэп» — ылощыгъ. Сэнаушхыгъэ зыхэлэ ныбжьыкIэхэр къыхэгъэщыгъэнхэми ыналэ тыригъэтыштыгъ. Джащ фэдэу Грузием ит Тбилисскэ хореографическэ училищэм ныбжьыкIэ купэу щеджэщым епхыгъэ Iофыгъоми илахь хышIыхьэгъагъ. Хэкум пэщэ IэнатIэхэр зыщыIыгыгъэхэ лъэхъаным зэхэокIыныгъэ инхэр ащ фэхьугъагъэх. 1957-рэ илъэ-

сым СССР-м и АпшIэрэ Совет и УказкIэ экономикэмрэ культурэмрэ хэхьоныгъэу ашIыгъэм пае Лениным иорден Адыгэ автоном хэкум къыфагъэшIошэагъ. Ар текIоныгъэшхоу щытыгъ.

Ау ащ дэгъоу къыгурыIоштыгъ ыпэкIэ улыкIотэным пае план гъэнэфагъэ зэхэгъэу-цогъэн зэрэфаер. Адыгеим ипромышленность хэхьоныгъэу ышIыштымкIэ, кадрэ ныбжьыкIэ-

хэр гъэхъазыргъэнхэмкIэ илъэс 20-м телъытэгъэ план С. ТI. НэпшIэкъуим пэщэныгъэ дызэрхыгъэ зэхэгъэуцогъагъ. Хэку исполкомым иотделхэм япэщэхэм народнэ депутатхэм яхэку советхэм ясессиехэм хэдзакIохэм апашъхэ отчетхэр къащаригъэшIыштыгъэх. Ежыми, игъусэ командэми зышъхамысыжьхэу Iоф ашIэщыгъэ. Краснодар крайисполкомым иотделэу социальнэ Iофыгъохэм афэгъэзагъэм пэщэныгъэ зыщыдызэрхыгъэ аужырэ илъэсхэм гъот макIэ зилэ унагъохэм, заом ыкIи IофшIэным яветеранхэм IэпыIэгъу ятыгъэнымкIэ Iофыгъуабэ ащ зэшIуихыгъ.

Хэкумрэ краймрэ яобщественнэ-политическэ щыIакIэ ыкIи народнэ хьызмэтым хэхьоныгъэшхоу афэхьугъэхэм апае НэпшIэкъуй Сахьидэ Лениным иорден, ЛэжьэкIо Быракъ Плъыжьым иорденитIу, «Знак почета» зыфилорэ орденыр, медальхэр къыфагъэшIошагъэх.

ЩыIакIэр мыпсынIагъэми, зэшъхьэгъусэхэу Сахьидэрэ Русланарэ (Былымыхэмэ япхыгъ) алэ зэкIэдзагъэу унэгъо дахэ зэдашIэн альэкIыгъ. Ахэм лъфыгъи 6 зэдэпIугъ: къуитIурэ (Зауррэ Аслъанрэ) пхуипIлIурэ (Марзет, Марет, Асыет, Тэмар).

ЗэкIэми плуныгъэ-гъэсэныгъэ дэгъу арагъэгъотын альэ-кIыгъ. Заур, Аслъан, Марзет Адыгэ кIэлэегъэджэ институтыр, Марет — Къэбэртэе-Бэлъкъар къэралыгъо университетыр къау-хыгъэх. Маретрэ Марзетрэ гъэсэныгъэм ылъэныкьокIэ Iоф ашIагъ. Заур — Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист, IлэшIэгъу ныком ехьурэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» пшъэдэ-кIыжь зыхьырэ секретарэу Iу-тыгъ. Аслъан бизнесым фэгъэ-зэгъагъ, Асыет ныбжьыкIэ дэдэу дунаим ехыжьыгъ. Тэмарэ Кубанскэ къэралыгъо университетым романо-германскэ филологиемкIэ ифакультет къызе-ухым ыуж доктор диссертациеу «Внутриличностный конфликт

как лингвистический феномен» зыфилорэу къыгъэшIыпкъэ-жьыгъ. Илъэс 46-рэ фэдиз И. Трубиным ыцIэкIэ щыт къэралыгъо аграрнэ институтым Iоф щыIагъ, доцентыгъ, IэкIыб къэралыгъуабзэхэмкIэ кафедрэм ипэщагъ. Монографииу 2, научнэ статьяу 60-м ехьу къыхиу-тыгъэх. Гъэхьагъэу илэхэм апае Щытхьу тхылхэр крайми, Урысыеми яминистерствэ зэфэ-шъхьафхэм къыфагъэшIошагъэх, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхьу тамыгъэу «Закон. Пшъэ-рылэ. Цыфыгъ» зыфилорэу къыратыгъ, апшIэрэ гъэсэныгъэм ар илофшIэ гъэшIуагъ. Тэмарэ тиреспубликэ зэрыгущорэ шIэныгъэлэжьхэм ащыц.

Сэнэхьатэу хахыгъэм фэшIыпкъэхэу, янэ-ятэхэм яосыет дэмыыхэу Iофэу зыфэгъэ-загъэ хьугъэр зэкIэми дэгъоу агъэцэкIагъ. Зэшъхьэгъусэхэм ягъогу рэкIох пхьорэлъфхэу къакIэхьухьагъэхэр.

С. ТI. НэпшIэкъуим, нэмыкIхэу Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэм афэдэу, непэ аналэ зыкIатырадзагъэм бгъэшIэгъон зи хэлъэп. Ахэм ящысэ кIырыпIыхэзэ, ныбжьыкIэхэм пшъэ-рылэышхохэр зэшIуахынхэу, текIоныгъэр къыдахынхэу, тизекономикэрэ тикъэралыгъо ыкIуа-чIэрэ нахь агъэпытэнхэу загъасэ. Анахьэу етIани непэ ащ мэхъанэшхо етыгъэн фаеу зыкIэхьурэр НАТО-м идзэхэр тикъэралыгъо гунапкъэхэм нахьыбэу къалушэгъэнхэм Къоьхэ-плэм ихэгъэгухэр фаблэхэшь ары. КъыткIэхьухьэрэ Iлэуж пэпч зыкIышылэр ыкIи Iоф зыкIышылэр ежэ ыуж кыкIышты-хэм щысэ къафигъэнэным пай. Сахьидэ щэлэфэ зыкIэхьопсыгъэр Адыгэ автоном хэкур Урысые Федерацием ишIолпыр хьуныр арыгъэ, арэуштыгъу хьугъэ!

1997-рэ илъэсым шышъхьэлум и 4-м НэпшIэкъуй Сахьидэ дунаим ехыжьыгъ, илъэсищкIэ ишъхьэгъуси ащ лъыкIожыгъ. КъызэрэкрIэлъэуужыгъагъэхэм тэтэу якьоджэ гупсэ дэт къэхалэхэм ахэр щагъэтIылыгъэх, янэ-ятэхэм ыкIи япшъэшъэ-жьыеу Асыет дэжэ.

А лъэхъаным псэугъэхэм апае утхэныр къыны. Ахэм зыпарэкIи ежэ ашъхэ фэгъэ-хыгъэу зи атхыштыгъэп, закъыхагъэщыштыгъэп, ягъэхьа-гъэхэм ягугъу ашIыштыгъэп. Щэлэфэхэ зыхэт цыфхэм шъхэ-кIафэу ыкIи шIулэгъоу къа-фырылагъэр ары ахэм кIуачIэ къызытыштыгъэр, гъэхьэгъагIэхэм къафэзыштыгъэхэр. Ахэм ягъогу тыдэмыхыныр — типшъэрылэ лъапI.

ГЪУКIЭЛИ Нурбий.
Адыгэ Республикэм ин-
хьыжьхэм я Совет и Тхьамат.

Къэгъэлъэгъон

Ипэщысэ клэракIэхэр



АР-м и Лъэпкъ тхылъеджаплэ техническэ ыкIи экономическэ литературэмкIэ иотдел илофышIэхэм Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэрэ якультурнэ клэнрэ я Илъэс къыдыхэлъытагъэу къэгъэлъэгъонэу «Рукотворные чудеса» зыфилорэр къагъэхъазырыгъ. Ар анахь лъэпкъ IэшIэгъэжхэм ахалытэрэ блэным епхыгъ.

дэн-бзэн, нэмыкIэхэмкIэ гъэзагъэу, ахэм якъэбар гъэшIэгъонхэмкIэ, чIыопс пкъыгъохэр зыхашIыкIыхэрэмкIэ (пхъэр, чыр, IутIэныр, къэкIырэ уц тхьапэхэр, ахэм апкъ) джащ фэдэу, клэпсэр, шъор, щыгъыжьыер къыщыпчыгъэх. Тхылъхэр ыкIи къыдэкIыгъохэм ащыщхэр IэшIагъэр плэ къыбгъэхъан зэрэплъэ-кIыщтым ехьылагъэх. ГуцылэкIэ

къылуатэрэр тхыгъэм сурэтхэмкIэ зыщыгъэпытэжыгъэхэри ахэтых. Хъэн-шъэн Iофыр а зэкIэм къагъэпсынкIэ, цIыфхэми ахэтых алэкIэ ашIырэм ыгъатхъэхэу, ар сэнэхъат зыфэхъужыпэхэри. Хъэгъэ зэфэшъафхэр — пшъаплэу, Iэшъхъэ Iудэу, кофтэ шъыпкъэу ашIых. Тхылъеджэм цIыфымкIэ шъхъапэ хъурэ пкъыгъохэр шы-

гъэнхэмкIэ, хъэн-шъэным зы-зэрэфэбгъэсэщтымкIэ мыхэр нэпэеплъ-шIухъафтын дэгъоу зэрэщытхэр, художественна-гъэри лъэшэу къазэрахэщырэр къэгъэлъэгъоным изэхэщакIохэм клэгъэтхыгъ.

Къэгъэлъэгъоным бэдзэогъум и 15 — 30-м нэс зэлухыгъэщт.

(Тикорр.).

Адыгеир къэралыгъо гъэпсыкIэ иIэу зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхъурэм ипэгъокI

Ныдэлъфыбзэр
дгъэкIодыщтэн

Поэм

Тятэжымэ тафэразэу
ТырэгушIэ адыгабзэм.
Ошъогум ебыбэ бзыюу,
Тыгъэм къыпэкIы нэбзыеу.
КъыхэлукIы хы ШуцIэм
Иорхэр, гырзыхэу,
Адыгэгур агъэузэу.
Тильэпкъэгъухэр арызэу,
Къухъабэ IукIыжьыгъагъ ЦIэмэзы.
Къэнэжыгъэ тIэкIум, зыкъыгъэгъунэу,
Сабыйхэр аплух, ашIы унэ.
Тянэжымэ афэдэкъабзэу,
зы гушIыIэ закъуи хэтымыгъэзэу,
Къэтэгъэгъунэ адыгабзэр.
Пхэлъыным пае Iэдэб
ИщыкIагъэр бэу бэдэд.
Уяни, уяти уагъасэ.
Ины охъушъ, пшъхъэ фэошIыжьы уасэ.
Ащ Iуж къэоцэ шъхъэгъусэ.
УашIыны пшIошIышъ мысэ,
КъэпкIухъэрэп ар уигъусэу.
Къыпхэмыфэныр бгъэкъагъэ —
Ари щыщ адыгагъэм.

* * *

ЛъэкI бэдэд иIэр жабзэм.
Акъыл зымыIэм, ар егъабзэ.
ГукIэгъу зыхэлъыр рэубзэ.
ТырыгушIэнэу тыбзэ къабзэу —
Джар тэжыгъэшIы шэн хабзэ.
Гум ифабэ — бзэм ымакъ.
Плорэм загъорэ фэсакъ.
ГушIыIэр щэбзашIэу быбын елъэкIы.
ЕмыгъэшI цIыфым гухэкI.
Шу тэльэгъу бзэр
Ным фэдэкъабзэу.
Сыд IюшIтми
Ащ тырэгуазэ.
Тыфегъасэ шэны-хабзэм.
Бзэр урымыгушIыIэм мэклоды.
КъырыпIон фай ореды.
Зыгу къабзэм, дахэ ыбзэ.
Сабыйм шIоигъу уеубзэ.
Ины охъуфэ рагъасэ,
Губжымэ, ыгу регъэласэ.

ЩырэгушIыIэх Адыгэ Хасэм.
ТIпсэ пэтыфэ, тельыщт тыбзэгу.
Тигъэфэбэщт кIымафэм джэдыгоу,
Къыригъэхъащтэп щтэ
хульфыгъэм ыгу,
Шу ригъэлъэгъушIт зэрыс чIыгур.
Орэпшъашъэ, орэнысэ
Къыгъэгъунэщт адыгэ намысыр.
Бэ уигъэразэу
ГушIыIэу хэтыр тыбзэ:
Зым ыIорэр мыхъунэу бгъугъазэ,
ЗэдэгъушIыIэхэрэр зэхэкIыжьынхэу
зэфэразэу.
ЩыIэх цIыфхэр гушIыIэм рыIазэу.

* * *

Къушъхы, псыхъуи ацIэхэр адыгабзэу,
Чылэхэр аIусыгъэх хъоибзэу.
Ау цIэу яIэхэр зэблахъузэ,
Къагъэнэжыгъэгъэхэр зырыз.
АшIагъэм гур егъэузы.
Ау тыщыIэщтэп, тызэплэкIыжьыизэ;
Сабыйхэр тIлушIтых IорышIэу,
РыгушIыIэхэу адыгабзэм.
Адыгэхэр хъугъэх итэкъухъагъэ,
Къагъэгъунэзэ яшъхъафитыныгъэ.
Арысых хэгъэгъу шъэныкъом ехъумэ.
Бзэр зыщамыгъэгъушIэ ашIоигъу,
къадэхъумэ.
Ау зэрэфаеу афэгъэхъурэп.
Рытхэнхэр хэгъэкIи,
РыгушIыIэнхэ альэкIырэп.
ЩыIэх ахэр хъазабым хэтхэу.

* * *

Ныдэлъфыбзэр умышIэрэми,
лъым ар хэлъ.
Ау ар зымышIэрэми
НэмыкIэу еплыхъ.
Ау ежыми гумэкIыр ыгу илъ:
ЕшIэ зыгорэ зэрэкъольыр.
ЩыIэп къымыхъухъагъэ кушъэм,
Зэхэзымыхыгъэ ным ыбзэ.
Ныр къыльфыгъэм еубзэ:
Пшъашъэр хъупхъэнэу,
Шъаор лIы хъунэу.

* * *

Дунаим тет бзэжхэм
Ащыщэу альытэ адыгабзэр.
Унашъохэр рашIышIтыгъэх
Ащ тятэжхэм.
КъыкIыкIымэ пыир,
Къэлущтыгъэ «О мардж!» джэмакъэр.
ЫIпсэ хаутышIтыгъ пый мэхъаджэм.
ЩылушIтыгъ адыгабзэр
Хылушъуи, къушъхы, къуладжи
ЫгъэхъужышIтыгъ, хъурэр сымаджэ.
Лъэшэу гухэкI:
Джы рыгушIыIэрэр макIэ.
Лъэпкъым иIэ лъэкIым
Ащ лъэшэу хегъэкIы.
Тятэж-тянэжхэр
Ащ лъэшэу егъэгумэкIых,
Бзэр къагъэгъунэ зерафэлъэкIэу.
УгушIыIэны хъумэ зафэу,
Мэкъэ Iужъухэр зэхэтых хъарыфищэу:
Ащ къыкIырэп, ар зэбгъафэу,
ЗэмыгъэшIэныр бзэр, удэшъхахэу.
ЦIыфыр имакI адыгэ лъэпкъым.
Тылууцуагъэу, тыIут нэпкъым
МыIужь хъумэ адыгэ гушIыIэ,
Сыд пкIэ иIэжъа тэ тыщыIакIэ?
Зэрэдунаеу щашIэ адыгэ къуаер.
ЦIыф щыIэн фаеп, шIоIаеу саер?
Урысыбзэм хэхъагъ
ГушIыIэу «хъазырыр».
Зыфэдэр щашIэ ар тыдрэ псэупIи.
Сыд пай тыщыгъушIэн фай
Адэ адыгабзэр?
ЩыIа адыгэ пшъашъэм
Ынапэ нахь къабзэ?

* * *

Бэ лъэпкъэу исыр ти Урысые.
Ахэтэп ахэм ыбзэ фэмые.
Адэ тыбзэ шъхъафитэу
ЗэдгъэшIэн тыфитмэ,
Фетэу тшIыгъэу, сыда тыхэтэ?
Iэпкъ-лъэпкъэу уиIэхэр
ПфэIона уимыеу?
Уимыныдэлъфыбзэр

Фэдэ къабз протезым.
Огъэфедэ, уфэразэу.
Ау зыгорэм угу къефызы.
Лъэпкъ инымэ тафэдэу,
ТыщыжъугъаI, тыгъухэр тымыгъэкIодэу.
Дунаим тет цIыфхэр зэфэдэх.
Адыгабзэр дгъэфедэу,
Тыжъугъэпсэу, тшIэзэ тшъхъэ ифедэ.
Бэдэдэ хъун тшIыгъэ чIэнагъэ.
Къэтэжъугъэгъунэба къытфэнагъэр.

* * *

ТщыгъушIэ хушIтэп Нэгъумэ Шорэ.
Ар лъэшы дэдэу гуIагъэ бэрэ.
ТыбзэкIэ тхыгъэ
Тилэ шIоигъоу.
Зэхигъэуцуагъ
Адыгэ тхыбзэр.
ШIоигъуагъ илъэпкъы
ИIэнэу шIэныгъэ.
Ауж къымынэу
Дунаим тетмэ.

* * *

Джы тилэ хъугъэх гимни, быракъы.
Адыгабзэм теджэ, тызэфэсакъы.
Зэкъошныгъэр тикIас.
Джэнэт чIыгу тызэрысыр.
ИкIыжьыгъэхэр къытэхъуапсэх.
АшIэ: мыкIэ щыI альапсэ.
Тилэ хъугъэ къэрал шIыкIэ.
Ащ тыщэгъуы бэдэдэкIэ.
Сезэщырэп Алахъым сельэлунэу,
Адыгагъэр тхигъэлпынэу.
Ау икIурэп лIэлу закъор.
МакIэп тэри тшIэн фаер.
Тисабыйхэр тIлунхэу, дгъэсэнхэу,
Тижъхэр зэрэтыгъхэр
Плорэп тшIокIынэу.
Къагъэгъунэу адыгэ намысыр
Тыпшъашъэхэр фэдгъэсэнхэу,
Яхэгъэгъу хэтIагъэу апсэ,
ТикIапэмэ ашъхъэ уасэ фашIын.

УАЙКЪОКЪО Рэмэзан.

Мэхьанэ зилэ Иофтхьабзэр Адыгеим щырагъэжъагъ

Гьогурьклон щынэгъончэныр гьогу зэхэкыплэхэм ащыгъэпытэгъэным фэлорышлэрэ Урысые социальнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэр Адыгеим щэкло.



автомобиль псэолъэ инхэм ягъэпсын ыуж тит, ахэм Иофшэнхэр ащыжъот. Ахэр: «Инэм — Бжыхъэкъояклэр» зыфилорэм итранспорт зэхэкыплэу сомэ миллиарди 3 зыпэлухащтыр, Мыекъуапэ кышчызэлуахыщт гьогум ия 3-рэ чэзыу, Мыекъопэ районымклэ — «Черниговская — Тыгъэмыпс» зыфилорэм километри 10 хьурэ изы лахь. Мыхэм щынэгъончъагъэр къащыдхэлъытагъэу щыт: шапхъэхэм атетэу остыгъэхэмклэ кьэгъэнэфыгъэнхэр, тамыгъэхэр ащыгъэуцугъэнхэр, нэмыкхэри, — хигъэунэфыкыгъ ащ.

Джащ фэдэу гьогурьклоним ишапхъэхэр гъэсэнэгъэм иучреждениехэм ачлэсхэм зэрэзэрагъашлэрэм кытегушылэгъ министрэу Евгений Лебедевир. Ащ кызэрэхигъэщыгъэмклэ, гъэсэнэгъэ тедзэм исыхъатхэмклэ гьогурьклоним ишапхъэхэр клэлэеджаклохэм арагъашлэх, щынэгъончэным тегъэпсыхъагъэу ублэлэ классхэм ащеджэхэрэм эклэми нэфынэр къэзытырэ ныбалъэхэр ащыгъых, ныбжьыклэ инспекторхэм яотрядхэр (ЮИД) еджаплэхэм ащы-зэхэщагъэх.

Гушылэр лыгъэклогатгъ социальнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэм ипроект ипашэу Дарья Закалич-

наям. Ащ кызэрилуагъэмклэ, гьогурьклоним хэлэжъэрэ пстэу-ми шапхъэхэр агъэцэклэнхэм, якультурэ гъэпытэгъэным мы Иофтхьабзэр афэлорышлэ.

— Социальнэ кампанием ипроект зэхэдгъэуцэ зэхъум анахъэу гьогу зэхэкыплэхэр кызыкыкхэтхыгъэр мыщ дэжъым гумэкыгъохэр кышчы-жъэш ары, — кьелуатэ Дарья Закаличнаям. — Икыгъэ илгэ-сыр пштэмэ, Урысыем игьогу зэхэкыплэхэм хъугъэ-шлэгъэ мин 40-м еху кьатехъухагъ. Ар бэдэд ыкли нахь маклэ шы-гъэным кыфэклогъэн фэе. Ащ шыклэ амал зэфэшхъафэу кыфедгъотыгъэхэу, мы соци-альнэ кампанием кышчыдэ-хэлъытагъэхэр, субъект 15-мэ ащыпхырытщыщт, Адыгейри ахэм ахахъэ. Проектым ишлуа-гъэ къэклогъэу тыщэгугъы ыкли ныбжь зэфэшхъафхэр зилэ нэбгырабэ кызэрэзэлъедгъэу-бытыщтым тыпылыщт.

Урысые социальнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэм урегъэгупшысэ — уищылэныгъа хъаумэ шапхъэхэр уукъонхэр ара кыхэпхы-щтыр? Мы Иофтхьабзэр Адыгеим зыщырагъэжъэгъэ мафэм гъэстыныпхъэр зыщырагъахъорэ станциеу «Лукойл» зыфилорэм проектым илыклогъэр еблэгъа-гъэх. Джэгуклэ шлуашэм илгъэу автомобилыр зезыфэхэрэм гьогурьклоним ишапхъэхэр зэрашлэрэ аууплэклогъ, ащ даклоу ахэр агу кьагъэкыжыгъэх. Нэужым, цыфыбэ зыщызэрэгъ-гоирэ гьогу зэхэкыплэу «Де-путатская — Чкалова» зыфилорэм дэжэ, Иофтхьабзэм хэ-лажъэхэрэр щызэрэгъогъэх.

Проектыр республикэм шы-пхыращыфэ илгъэси 5-м кы-щегъэжъагъэу илгъэс 14-м нэс зыныбжь клэлэцыклогъэ ащ кы-зэлъырагъэубытын гухэлъ ял. Ащ пэе кьалэм изыгъэпсэфы-плэ чыплэхэр, лагерьхэр къа-клогъащтых.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр Ишъынэ Аслъан тырихыгъэх.

Иофтхьабзэр мэфэкл шыклэм тетэу АР-м клэлэцыклогъэм гъэ-сэнэгъэ тедзэ ягъэгъотыгъэ-нымклэ и Гупчэ бэдзэогум и 20-м кышчызэлуахыгъ.

Ащ хэлэжъагъэх УФ-м иэксперт гупчэу «Движение без опасности» зыфилорэм исоци-альнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэм ипроект ипашэу Дарья Закалич-наям, АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэ-ныгъэмрэклэ иминистрэу Евге-ний Лебедевир, гьогурьклоныр щынэгъончэнымклэ Къэралыгъо автоинспекции Адыгеимклэ и Гъэлорышлэплэ ипашэ ипшъ-рылхъэр зыгъэцэклэрэ Хъунэгэ Махьмуд. Мэхьанэ зилэ социальнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэр Адыгеим зэрэщылъагъэклогъэрэр зэ-ригуапэр, республикэм щы-псэхуэрэм ящылэныгъэ, япсау-ныгъэ кызэтегъэнэгъэнхэмклэ ащ ишлуагъэ кызэрэклогътым ицыхъэ зэрэтелъыр кыхигъэ-щыгъ. Джащ фэдэу тигъогухэм кьатехъухъэрэ авариехэм, ащ ахэклогъэхэрэм, шьобжэу аха-хыхэрэм кьэзэрэгъогъэхэр щигъэгъозагъэх.

Иофтхьабзэр кызэлуихыгъ ыкли зэришагъ Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекции пропа-гандэмклэ иотдел ипашэу Бэд-дэжъыкыо Мурат. Ащ кызэ-рилуагъэмклэ, Урысыем и МВД гьогурьклоныр щынэгъончэ-нымклэ и Гъэлорышлэплэ шъха-лэрэ просвещениемклэ и Ми-нистерствэрэ социальнэ кампа-ниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэр зэхэщагъ. Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъэшлэхэм адиштэрэ гьогу-хэр» зыфилорэм ипхырыщын мы социальнэ Иофтхьабзэр кызэрэдхэлъытагъэр пропа-гандэм ипашэу кыхигъэщыгъ. Гьогу зэхэкыплэхэм кьате-хъухъэрэ авариехэм ахахырэ

шьобжхэм ялофыгъо цыфхэм аналэ тырадзэным кампаниеер зэрэфэлорышлэрэр ащ кылуагъ.

Социальнэ Иофтхьабзэм икы-зэлухын хэлэжъэхэрэм шлуфэс гушылэхэмклэ закыфигъэзагъ АР-м хэгъэгу клоцл Иофтхьабзэрэ и Министерствэ гьогурьклоныр щынэгъончэнымклэ и Къэралыгъо автоинспекции ипашэ ипшъэрылхъэр зыгъэцэклэрэ Хъунэгэ Махьмуд. Мэхьанэ зилэ социальнэ кампаниеу «Расставь приоритеты!» зыфилорэр Адыгеим зэрэщылъагъэклогъэрэр зэ-ригуапэр, республикэм щы-псэхуэрэм ящылэныгъэ, япсау-ныгъэ кызэтегъэнэгъэнхэмклэ ащ ишлуагъэ кызэрэклогътым ицыхъэ зэрэтелъыр кыхигъэ-щыгъ. Джащ фэдэу тигъогухэм кьатехъухъэрэ авариехэм, ащ ахэклогъэхэрэм, шьобжэу аха-хыхэрэм кьэзэрэгъогъэхэр щигъэгъозагъэх.

— Аужырэ илгъэситлур тштэ-мэ, республикэм игьогухэм кьатехъухъэрэ хъугъэ-шлагъэхэм япчъагъэ нахь маклэ хъугъэ. Ау джыри ащ уигъэрэзэнэу щытэп. Гушылэм пэе, 2021-рэ илгъэсым тигъогухэм хъугъэ-шлэгъэ 428-рэ ащэгъэунэфыгъ (ылэрэ илгъэсым егъэпшагъэмэ, процент 13,5-клэ нахь макл), ахэм нэбгырэ 92-рэ (процент 16,5-клэ нахь макл) ахэклогъагъ, нэбгырэ 494-мэ (процент 16,8-клэ кьелыхыгъ) шьобжхэр хахыгъэх, зыныбжь илгъэс 16 мыхъугъэ клэлэцы-клогъэр зыхэфэгъэ аварие 43-у тишьолъыр щатхыгъэм клэлэцы-клуи 6 ахэклогъагъ. Гьогу хъугъэ-шлагъэхэр нахь маклэ шыгъэн-

хэм, кьэмыгъэхъугъэнхэм афэлорышлэрэ пэшлорыгъэш Иофтхьабзэхэр зэпымыоу инспекцием зэхэщэх, инспекторхэм водителъхэми, лъэсрыклогъэми зэдэгущылэгъухэр адашых, — кылуагъ Хъунэгэ Махьмуд.

Адыгэ Республикэм игьогу-хэр мы аужырэ илгъэсхэм щы-нэгъончъэу ыкли шэпхъэшлэхэм адиштэу зэрэзэтырагъэпсыхъэхэрэр кылотатгъ «Адыгеяавто-дорым» ипашэу Алексей Корешкиным.

— Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкли шэпхъэшлэхэм адиштэрэ гьогухэр» зыфилорэр 2019-рэ илгъэсым кышчыгъэжъа-гъэу кьэралыгъом щыпхыращы. Ащ ишлуагъэклэ джырэ лъэха-ным диштэу республикэм игьогухэм ащыщхэр дгъэцэклогъы-гъэх. Мы уахътэ мэхьанэ зилэ



Культурэр, унагъор

ЛъэпсэшIур мэбагъо

Насыпыр Iахь мыгощ. Насыпыр къэулэжын фæе. Зэшхъэгъусэхæу Кукэнэ Муратрэ Хъунэго Саидэрæ дунаим щызэлъашIæх. Зæгурылони-гъэр унагъом лъапсæ фæхъугъæу алытæ.

Кукэнэ Мурат Тæхъутæмы-къуае къыщыхъугъ. Театрæм, музыкæм, кином якъэралыгъо институт Ленинград 1976-рэ илъэсым къыщыхъугъ. Ащ къы-щегъæжъагъæу Адыгæ Респу-бликæм и Лъапкъ театрæу Цей Ибрахымæ ыцIæ зыхъырæм Iоф щешIæ.

Спектаклæхæм къащишIыгъæ рольхæр пшIы пчъагъæ мæхъух. «Мæдæя», «Тартюф», «Псæллы-хъохæр», «Сышъольæу, сыжъу-гъæтIылыжъ», «ГъашIæм имæ-зищ» зыфилохæрæм, кинофиль-мæхæм, фæшъхæфхæм зæрах-лæжъагъæм татæгушIæзæ ищыт-хъуцIæхæм, итворчествæ хигъæ-хъонмIæ Iæпылæгъу къыфæхъурæ цыфхæм талыIæсыгъ.

ЩытхъуцIæхæр

Урысыæм, Адыгæ Республикæм янароднæ артист, Абхъазым, Пшызæ язаслуженнæ артист, АР-м итын анахъ лъапIæу ме-далæу «Адыгеим и Щытхъузе-хъæр», адыгæ ашугæу Теуцожъ Цыгъо имедаль къыфагъæшъо-шагъæх.

ИлофшIæгъухæм М. Куканæм анахъæу къахигъæшIæрæ зэлъа-шIæрæ артистæу Зыхъæ Заурбий. Зæгъусæхæу «Псæллыхъохæр» къызэралорæмIæ, артист сәнæ-хъатыр къыхæзыхыгъæ хъулъ-фыгъæм унагъом ис кIалæхæм ягъæсэн уахътæу пæлуигъахъæрæр бæп. Бзылфыгъæр унæгъо хъыз-мæтым, кIалæхæм нахъ афæгъæ-загъ. Зэшхъэгъусэхæм ащ гу-пшысæ хæхыгъæ фырыIæу щыт. Зæпæуцухæрæп, зæгурылони-гъæм ильагъо рæкIох.

ИлофшIагъæ

къæзыгъæбаигъæр

КъышIырэ рольхæмIæ арти-стым цIæ зыфешIыжъы. М. Ку-канæм изакъоу рольхæр къы-шIæу бæрæ къыхæкIыгъ. Москва, Санкт-Петербург, Тыркуем, Из-раиль, Къыблæм, Темыр Кавка-зым, нæмыкIхæм ашIагъ.

— Iæгу къыпфытеохæзæ сце-нæм укытæкIыжъы зыхъукIæ, уянгæ-уянгæм къащыублагъæу макIæп узæгупшысæрæр, — къе-луатæ Кукэнэ Мурат. — Узыплъ-гъæхæм ягъæхъагъæхæр бгъæл-пæхæзæ, къыпфаусыгъæ щытхъу-цIæхæр, цыфхæм укызэралорæ-хъурæр къæбгъæшъыпкъæжынхæм уфæхъазырын фæе.

М. Куканæм ятæу Рæщыдæ, янæу Зулихъæ Хæгъæгу зæошхом хэлæжъагъæх. Рæщыд Сталинград къæзыухъумагъæхæм ашIыц. Заом Iууж янæ кIалæпIоу илъæсыбæрæ Iоф ышIагъ.

«Мыжъо закъор къалæ хъу-рæп» адыгæмæ аIо. Ау зы арти-стыр театрæ хъун ылъæкIыщт. М. Куканæм итворчествæ амалхæр ыгъæфедæнхæмIæ апæу пытæу къыкъоуцагъæр ишъхъæгъусæу Саид ары.

Зæгурылони-гъæм къыщæжъæ

Къэралыгъо телерадиоком-паниеу «Адыгеим» Муратрэ Саидэрæ телевизионнæ миниатюрæхæм ятеатрæ щызæхæцæгъ. Саидæ ытхыгъæ сценариехæм атæхыгъæ фильмæхæр агъæуц-гъæх. Зэшхъэгъусэхæм яфиль-мæу «Ощ пай» зыфилохæр Шъачæ щыкIогъæ хæгъæу фестивалым къыщæгъæлæгъæуагъ, осæшIхæр къащытхъугъæх.

Театрæм щыIæныгъæм чыпIæу щыриIæм Хъунэго Саидæ дæгъоу цыгъуаз. ШIæныгъæр зыщæгъæ-лæплæрæ унагъом щæпIугъ. Москва дэт литературнæ инсти-тутæу М. Горькæм ыцIæ зыхъы-рæр къыухыгъ, Урысыæм ит-хæкIохæм я Союз хэт. «Осæпсыц», «ГъашIæм ильахъæхæр», «ЛIæ-шIæгъуитIум ялъæмыдж», «Сигу-щылæ — дæнæ фыжъ» зыфилохæр тхылхæр, нæмыкIхæри къыди-гъæкIыгъæх.

«Зиусхъаныр орэпсау» зы-филохæр пьесæр режиссерæу Хъакъуй Аслъан Лъапкъ театрæм щигъæуцугъ. Монологхæу «Париж сызэрæкIуагъæр», «Ощ пай, синыйдæжъу», «Итальянкæ нысæр», фæшъхæфхæри ытхы-гъæх.

ГъæшIæгъоныр С. Хъунагом имонологхæм ашIыцхæр Кукэнэ Мурат къызэришIыхæрæр ары.

Хæгъæгум щыкIорæ зæхъокIы-ныгъæхæм, адыгагъæм, шән-ха-бзæхæм яхъылагъæхæм цыфыр апIу, щыIæныгъæм фагъасæ. Артистхæм ятворчествæ амалхæр,

лъæхъаныр къыдилытæхæзæ мæусæ.

Телевизионнæ театрæу «Зæх-плæжъым» къыщашIырэ едзы-гъохæм афæгъæхыгъæ тхыгъæ-хæр цыфхæм лъæшæу ашIогъæ-шIæгъоныгъæх.

— Унагъом рæхъатныгъæу ильым IофшIæныр лъæгъæкIуатæ, — еIо Хъунэго Саидæ. — Твор-чествæм зæпымыгъæуу упылы-ныр сæ щыIæныгъæм къыщы-хæсхыгъ.

ЯзæфыщытыкIæ зыгъæпытæрæр

Муратрэ Саидэрæ кIæлищ зæ-дапIугъ. Алий, Беллæ, Анзаур сәнæхъатхæр къыхахыгъæхæу мæ-псæух, унагъохæр, сабийхæр яIæх.

КIалæхæм ягъæсэн Саидæ нахъ фæгъæзæгъагъ. Зэшхъэгъусэхæм къызэралорæмIæ, артист сәнæ-хъатыр къыхæзыхыгъæ хъулъ-фыгъæм унагъом ис кIалæхæм ягъæсэн уахътæу пæлуигъахъæрæр бæп. Бзылфыгъæр унæгъо хъыз-мæтым, кIалæхæм нахъ афæгъæ-загъ. Зэшхъэгъусэхæм ащ гу-пшысæ хæхыгъæ фырыIæу щыт. Зæпæуцухæрæп, зæгурылони-гъæм ильагъо рæкIох.

Артистым, тхæкIом язæгуры-лони-гъæ творчествæм щæпытæ. Цыфым игупшысæкIæ тхæкIом къыгурæIо, щыIæныгъæм еплъы-кIæу фыриIæр етхы. Муратрэ Саидэрæ якIалæхæр альæ теуцугъæх. Мæшæлахъ, сабийхæр къа-фæхъугъæх, дæгъоу апIух.

Уихæгъæу, уичыгу бгъæл-пæхæу упсæуным мæхъæнæ ин



илæу Кукэнэ Мурат елытæ. Сталинград къæзыухъумагъæхæм ятæ зæрашIыщым гукIæ бæрæ къыфегъæзæжъы. ЯкIалæхæм тарихъыр къафалуатæзæ, зæгъæ-пшәнхæр ашIых.

Адыгæ пшъæшъæ анахъ дахæр

къыхæхыгъæным фæгъæхыгъæ дунæе зәнæкъокъоу 2013-рэ илъэсым Мыекъуапæ щыкIуа-гъæм Кукэнэ Беллæ шлухъафтын шъхæлæр къыщыдихыгъ. Лъапкъ шән-хабзæхæм язехъан зэрæфæ-гъæсагъæр зæхæхъæм къыщигъæ-лъæгъуагъ. Алий ыкIи Анзаур общественнæ пшъæрылхæр агъæцакIæх.

Искусствæм, культурæм Iоф ашIызышIæхæрæ зэшхъэгъусэхæм афæгъæхыгъæ тхыгъæхæр тапæкIи «Адыгæ макъæм» къыщыхæтыу-тыщтых. Къэралыгъо гъæпсыкIæ илæу Адыгеир зыпсæурæр илъæси 100 зэрæхъурæм Куканæхæр Iоф-шIæгъæ дæгъухæмIæ пæгъокIых.

Унагъом ышъхъæу Мурат къы-зæрилуагъæу, концертхæм, театр-альнæ пчыхъæзæхæхæхæм ахæ-лæжъæщт. Республикæм ихæхъо-ныгъæхæм, адыгабзæм игъæ-лъæплæн, нæмыкIхæм афæгъæхы-гъæ усæхæм къаджæщт, рольхæр къышIыщтых. Адыгæ Респу-бликæм искусствæхæмIæ изаслу-женнæ IофышIæшхоу Хъунэго Саидæ итхыгъæхæм усæкIæхæр ахигъæхъоштых.

Унагъом изæфыщытыкIæхæр культурæмрæ искусствæмрæ ашIы-пытагъæх. Зэшхъэгъусэхæм яздæпсæукIæ лъæпсæшIоу ышIы-гъæхæр мæбагъох. ХъакIæу къа-фæлорæмæ гур зæлухыгъæу апæ-гъокIых, щыIæныгъæм фәнæгушIох.

ЕМТИЛЪ Нурбий.



Апшээрэ купыр

Ялпэлэсэныгъэ хагъахъо

Хэгъэгум футболымкӀэ иапшээрэ куп цызэнэкьокьурэ командэхэм бэдзэогум и 22 – 24-м ятӀонэрэ ешӀэгъухэр ялагъэх.



Зэтэгъапшэх

«Зенит» — «Крылья Советов» — 3:0, ЦСКА — «Шьячэ» — 3:0, «Оренбург» — «Урал» — 3:0, «Краснодар» — «Спартак» — 1:4, «Химки» — «Пари НН» — 3:0, «Ахмат» — «Факел» — 2:1, «Динамо» — «Торпедо» — 3:0, «Локомотив» — «Ростов» — 2:2.

ЕшӀэгъу анахъ гъэшӀэгъонхэр кыыхэгъэщыгъуае мэхъух. «Зенит», ЦСКА-м текӀоныгъэр кы-зэрэдахыгъэр дгъэшагъорэп. «Оренбург» 3:0-у «Урал» текӀо-цтмэ хэтэ зышӀэщыгъэр? «Химки» Нижний Новгород икомандэ зыӀокӀэм Мырзэ Резуан кӀэ-лапчӀэм лӀгуаор дидзагъ. Офсай-дым Р. Мырзэр итыгъуэ бэмэ алпытӀэми, адедгъаштӀэрэп. КӀэ-лапчӀэм дэоным ыпӀкӀэ офсай-дым кыикъыжынӀэу игъо зӀерифа-гъэр кыыхэгъэщыгъэрэм яеплы-кӀэхэм нахъ куоу уагъэгупшысӀэ.

ЕшӀэгъухэм ясудьхэм зӀнэкь-кьум ишапхӀэхэр зӀфэдӀу агъ-федэхэрэп. Офсайдыр агъэунӀ-фыштми, дысӀу ешӀагъэр агъӀпчӀ-нӀштми язӀфӀхысыжхэм еплы-кӀэ зӀфӀхыафхэр афашӀых. «Краснодар» ыкӀи «Спартак» язӀдешӀэгъу судьяхэм япшӀырыл-хэр зӀрӀцагъӀцӀагъэхэм упчӀа-бӀэ кӀапкыӀрӀкӀы. Сыда А. Собо-левыр амыгъӀпшынагъ? Ежъ зыгорӀ кыӀзӀеренӀсӀу псынӀкӀэу ешӀапӀэм тефӀэ, зӀгъӀчӀэрӀгъу...

«Спартак» иешӀаӀкӀэ хигъахъоу зӀрӀригъӀжагъӀэм футболым пыщагъэхэр егъӀгъушӀох. КомандӀэр апӀэ итхэм ахӀуцожьы шӀоигъу. «Локомотив» ащ ебгъапшӀэм, ущытхуныр жьыӀо. «Ростов» 2:1-у «Локомотив» текӀозӀэ зӀлукӀ-гъум иаужырӀэ такыкххэм К. Марадишвили кӀэлапчӀэм ыкӀыб фӀгъӀзагъӀу дауи, хъагъэм дахӀу лӀгуаор ридзагъ, пчӀагъӀэр 2:2 хъугъӀэ.

«Торпедэм» апшӀээрэ купым кыгъӀзӀжыгъ, ау иешӀаӀкӀэ зӀб-лихуӀн ыльӀкыӀрӀэп. Ауж кыи-нӀхӀэрэм пытӀу ахӀуцожтӀу кӀэ-лъагъо. ЫпӀкӀэ ильыгъӀэми, икӀэ-лапчӀэ кыуухъумӀштми, «Тор-педэм» ыгъӀфедӀэр хӀкыӀпӀэхэр лӀхъаным диштӀэхэрӀэп.

«Ахмат» иешӀаӀкӀэ зӀблехъу, арӀу щытми, апӀэ ишъыгъэхэм ащыт хъуным джыри пӀчыжъу пльытӀэ хъушт. ИжъырӀэ адыгъ кӀалӀу ШьячӀэ икомандӀэ итренер шъхӀалӀу В. Федотовыр илӀнатӀэ лукыжыгъ, ЦСКА-м ипащӀэ хъу-гъӀэ. ЕшӀӀкӀо дӀгъухэр «ШьячӀэм» хӀкыжыгъӀэх, «Зенит» рагъӀблӀэ-гъагъӀэх. КомандӀэм инеушӀрӀэ мафӀэ

кыырыкӀошттым уигъӀгумӀкыӀнӀу щыт.

ЧыпӀэхэр

1. ЦСКА — 6
2. «Динамо» — 4
3. «Спартак» — 4
4. «Зенит» — 4
5. «Ахмат» — 4
6. «Химки» — 4
7. «Кр. Советов» — 3
8. «Оренбург» — 3
9. «ШьячӀэ» — 3
10. «Ростов» — 2
11. «Локомотив» — 2
12. «Факел» — 1
13. «Краснодар» — 1
14. «Пари НН» — 1

15. «Урал» — 0

16. «Торпедо» — 0.

«Зенит», «Локомотив», «Краснодар», «ШьячӀэ», «Оренбург», нӀмыкӀхэм язичӀзыу ешӀэгъухэр гъэшӀэгъонӀу кӀоштых.

ЯшӀнӀэрэ зӀнэкьокьухэр

29.07

«Урал» — «Краснодар»

30.07

«Факел» — «Динамо»

«Зенит» — «Локомотив»

«ШьячӀэ» — «Ахмат»

«Пари НН» — ЦСКА

«Кр. Советов» — «Торпедо»

«Спартак» — «Оренбург»

«Ростов» — «Химки».



Футбол

ЗӀхъокӀыныгъӀэхэм гугъӀэр ягъус

«ЗӀкьошныгъ» МыекъуапӀэ — «Динамо» Ставрополь — 0:0.
Бэдзэогум и 24-м АдыгӀэ республикӀэ стадионым цызӀедешӀагъӀэх.

«ЗӀкьошныгъ»: Хъачыр, Кириленко (А. ДелӀкьу, 68), Т. ХъуакӀо, Лысенко, ДатхъужӀэ, КъонӀэ, Крылов (ИащӀэ, 69), Ма-кӀоев (Васильев, 62), Оразаев, Пекъу, Антоненко.

2022 – 2023-рӀэ ильӀэс ешӀэгъум хӀэлӀжъӀэр футбол командӀэхӀу ятӀонӀэрэ купым хӀтхэм яӀӀӀэрэ зӀлукӀӀгъухэр бэдзэогум и 24-м ялагъӀэх. «ЗӀкьошныгъэр» «Ди-намэм» энӀкьокьугъ.

КомандӀэхэр бӀрӀэ апӀкӀэ ильы-

щтыгъӀэх, ау кӀэлапчӀэм лӀгуаор дадӀзӀным фӀшӀ ямурадхэр кӀа-дӀхъугъӀэхӀэп. «ЗӀкьошныгъэр» шӀыкӀӀшӀухэм алыхъуӀэ, ешӀӀкӀо заулӀэ тренер шъхӀалӀэм зӀбли-хъугъ.

Бысымхэм якомандӀэ пчӀагъӀэр зӀрихъокыӀнӀу уахътӀэ илагъ шъхӀае, «Динамо» иухъума-кӀо-хэр цыхъэшӀӀэгъоу ешӀӀщтыгъӀэх.

— МыгъӀэ ешӀӀкӀо ныбжыкӀӀу клубым тштагъӀэр макӀӀӀ. ЯлӀпӀӀӀ-сӀэныгъӀэ хагъӀэхӀон алыӀкыштӀу

сӀӀытӀэ. «Динамо» зӀнэкьокьур кышӀӀотхын тӀӀӀкыгъӀӀ. Ти-ешӀаӀкӀохэр мӀгумӀкыӀх, опыт ялӀӀ, — кытиуагъ «ЗӀкьошныгъэм» итренер шъхӀалӀу ШакӀо АщӀмӀэз. — АужрӀэ такыкххэм анахъӀу кыддӀхъугъэр тикомандӀэ иешӀаӀкӀэ кыгъотынымкӀэ лӀӀпсӀшӀу зӀ-ришӀырӀэр ары.

«ЗӀкьошныгъэм» текӀоныгъӀэр апӀрӀэ ешӀӀгъум кышӀыдимыхы-гъӀэми, зӀхъокыныгъӀэхэм шӀуагъӀэ кӀатыштӀу тӀӀытӀэ.

АпӀрӀэ зӀлукӀӀгъухэр

«Алания-2» — СКА — 2:2,
«Спартак» Нл — «МӀщыкьу» — 2:2, «Биолог» — «Ессентуки» — 2:0, «Кубань-Холдинг» — «Чай-ка» — 1:0, «Ротор» — «Форте» — 2:0, «Легион» — «Черноморец» — ешӀагъӀэхӀп, чӀӀӀыогъум и 11-м зӀлукӀӀщтых.

ЗичӀзыу ешӀӀгъухэр

29.07

«Ессентуки» — «Кубань-Х»

30.07

СКА — «ЗӀкьошныгъ»

«МӀщыкьу» — «Черноморец»

«Спартак» Нл — «Ротор»

«Динамо» Ст — «Легион»

«Форте» — «Биолог»

«Чайка» — «Алания-2».

ЗӀхъышагъӀэр ыкӀи кыдззы-гъӀкыӀрӀэр:

АдыгӀэ РеспубликӀэм лӀӀӀпкӀэ ГофхӀэмкӀӀэ, ЛӀкыӀб кӀӀӀралхэм ашы-псӀурӀэ тильӀӀпкӀӀэ-гъухэм адырӀӀӀэ зӀпхы-ныгъӀхӀэмкӀӀэ ыкӀи кӀӀӀбар жъугъӀэм иамалхӀэмкӀӀэ и Комитет
Адресыр:
ур. КрестьянскӀэр, 236

Редакциер зыдӀ-шыӀӀэр:

385000,
кӀ. МыекъуапӀэ,
ур. ПервомайскӀэр,
197.

ТелефонхӀэр:

приемнӀэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм кӀаӀихырӀэр А4-кӀӀэ заджӀэхӀэр тхӀапӀэхӀу зыпчӀагъӀкӀӀэ 5-м емыхъухӀэрӀэр ары. Са-тырхэм азыфагъу 1,5-рӀэ дӀлгъӀу, шрифтыр 12-м нахъ цыӀыкӀунӀу щытӀӀӀ. Мы шапхъӀэ-хэм адимыштӀэрӀэ тхыгъӀэхэр редакцием зӀкӀегъӀкӀожьых.
E-mail: adygoice@mail.ru

ЗыщаушыхъатыгъӀэр:

Урысые Федерацием хӀутын ГофхӀэмкӀӀэ, теле-радиокъӀэтын-хӀэмкӀӀэ ыкӀи зӀлгы-лӀсыкӀӀэ амалхӀэмкӀӀэ и МинистерствӀэ и Темыр-Кавказ чыпӀӀэ гъӀоры-шӀапӀӀ, зӀраушыхъатыгъӀэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

ЗышыхаутырӀэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӀ. МыекъуапӀэ,
ур. ПионерскӀэр,
268

ЗӀкӀӀмкӀи

пчӀагъӀэр

4799

ИндексхӀэр

П 4326

П 3816

Зак. 1313

ХӀутынм узыщы-кӀӀтхӀнӀу щыт уахътӀэр

Сыхъатыр

18.00

ЗышыкӀӀтхӀгъӀэхӀэ

уахътӀэр

Сыхъатыр

18.00

Редактор шъхӀалӀэр

ДӀрбӀэ Т.Н.

Редактор

шъхӀалӀэм игуадзӀэр

МӀшӀлӀкьо С. А.

ПшӀӀӀдӀкыжъ зыхъырӀэ секретарыр

Тхъаркьохъо

А. Н.